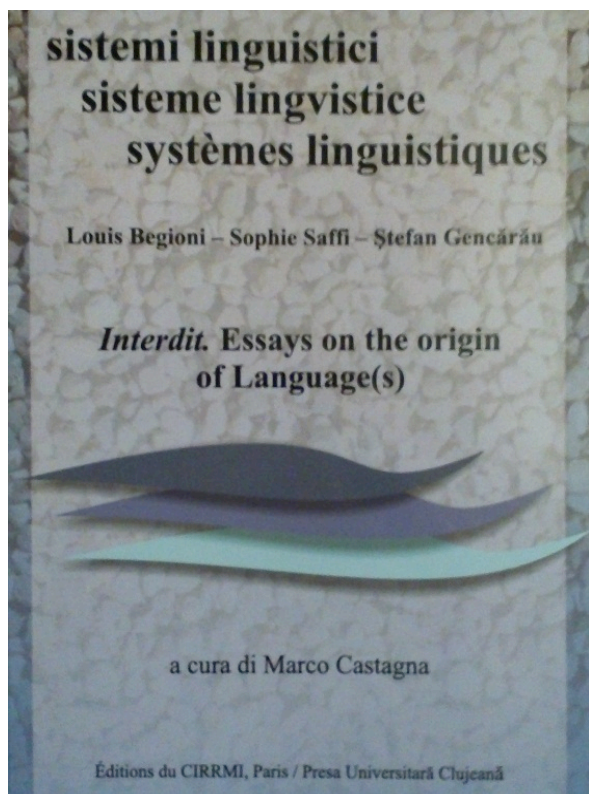

Louis BEGIONI, Sophie SAFFI, Ștefan GENCĂRĂU, Marco CASTAGNA (coord), *Sistemi linguistici – Sisteme lingvistice – Systèmes linguistiques*, Editura Cirrmi, Paris, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012, 278 p.

Anca-Elena DANCIU

Université Aix-Marseille AMU, France

Revista *Sisteme lingvistice*, de o valoare însemnată pentru domeniul vast al studiului limbilor romanice, are ca obiectiv ilustrarea principalelor teme și dezbateri care se formează în jurul lingvisticii. Această revistă își propune să evidențieze domeniile pe care lingvistica le presupune. Barierele lingvistice sunt eliminate, întrucât orice limbă poate fi obiect de analiză în interiorul acestei reviste și, mai mult, toate abordările teoretice sunt acceptate, ceea ce nu poate fi decât un beneficiu pentru disciplinele științei limbajului. Această deschidere este cuprinsă și în titlul publicației, tradus în trei limbi romanice, tocmai pentru a sublinia similitudinea și legăturile dintre acestea.

Comitetul științific al revistei reunește nume cunoscute ariei limbilor romanice, aspect care îi conferă un statut aparte.

Numărul de față, intitulat „*Interdit. Essays on the origin of Language(s)*”, este o ediție specială, în memoriam profesorilor Bruno Schettini și Andrea Casole („A loro va nostro amicale ricordo”) și

cuprinde trei părți: *L’horizon interdite*, *Signes d’interdiction* și *Les espaces de l’interdit*, în interiorul cărora se regăsesc articole în franceză, italiană și engleză. Introducerea poartă semnătura lui Marco Castagna, în îngrijirea căruia se află numărul 1/2012 al revistei, cel ce propune o incursiune în problematica originii limbajului, incursiune urmată de o succintă descriere a fiecărei contribuții aduse acestui volum.

Al doilea articol îi aparține lui Michael Herslund (Copenhaga) și dezbate tema originii limbajului, creând ramificații înspre evoluția omului, înspre achiziția limbajului de către copii, înspre evoluția scrisului etc., într-un cuvânt, autorul extinde accepțiile limbajului în acord cu în diverse domenii care pot avea implicații în dezvoltarea și definirea acestuia.

Paginile ce precedă introducerii abordează teorii felurite, grupate în cele trei secvențe menționate mai sus. Astfel, *L’horizon interdite*, înglobează articole care subscriu teoriilor „părintelui lingvisticii”, Ferdinand de Saussure sau filosofiei enciclopedistului francez Condillac, o filosofie a expresiei și a reflecției („una filosofia dell’espressione e della riflessione”), care înțelege limbajul ca sistem dinamic, sau articole care repun în dezbatere problema originii limbajului în „Abhandlung über den Ursprung der Sprache”, teorie elaborată de Herder care militează împotriva intelectualismului și naturalismului promovate de către Secolul Luminilor. Polemicile iscate între filosofii lui Heidegger și ale lui Herder vor fi responsabil analizate și comparate, astfel încât să

evidențiază principalele cauze care au dus la aceste diferențe de abordări. Primul grup de intervenții traversează istoria filosofiei limbajului, cu precădere cea a secolului XVIII.

A doua parte a revistei, *Signes d'interdiction*, conturează imaginea expresiei lingvistice din perspectiva lui Wittgenstein, urmând să se facă apelul la teoriile lui Chomsky, comparate, interesant, cu Geneza: „La început a fost Cuvântul, și Cuvântul a fost cu Dumnezeu, și Cuvântul a fost Dumnezeu” sau, citându-l pe Marco Castagna, secvența face referire la „un soi de teorie a bang-ului, aplicată originii limbajului”. Aceleași pagini sugerează, tot într-un mod inedit, că limbajul, în ciuda universalității lui, este dificil de înțeles și că evoluția sa ar putea fi una dintre cele mai grele probleme ale științei. Ipoteza care compară originea limbajului cu cea a schizofreniei, lansată de curând de Departamentul de Psihiatrie de la Universitatea Oxford are un efect substanțial asupra cititorului. Abordarea este interesantă și merită atenție, cu atât mai mult cu cât îmbinarea informațiilor se realizează coerent și explicit.

Acest prim număr al revistei se încheie cu secvența reprezentată de către *Les espaces de l'interdit*. Analizându-se aici *Eseurile despre originea limbilor*, spre a se arăta că, pe de o parte, limbajul exprimă original tensiunea pasiunilor, pe de altă parte, cuvintele sunt semne arbitrare care servesc la delimitare și clarificare, la „normativizare”, la multiplicarea ideilor și ale evenimentelor, se fac referiri substanțiale la întreaga gândire lingvistică a lui Rousseau.

Meritul unei astfel de publicații este, fără îndoială, al celor trei colaboratori, Louis Begioni, Sophie Saffi și Ștefan Gencărău, coordonatori ai acestui volum și redactori ai publicației.

Sistemi Linguistici promite a fi o apariție editorială care să contribuie substanțial la elucidarea unor probleme pe care cadrul conceptual diferit le lasă încă în perimetrul lingvisticii.